

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

640.24

Szerző

Hely

Cím *A café-restaurant ügye.*

Idő

"1914"

Forrás:

Pesti napló

Személy

Bp.

1914 11/14

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

A café-restaurant ügye

Harc a meleg étel körül

(Saját tudósítónktól.) Évek óta nagy a háborúság a kávéosok és a vendéglősök között. A vendéglősök kifogásolják, hogy a kávéházakban vendéglői ételeket is kiszolgálnak s azt sürgetik, hogy a hatóság szabályrendeletben tiltsa el a kávéosokat ettől. A kérdés megoldása nemcsak az érdekelt feleket, hanem a nagyközönséget is igen közölről érinti, ezért úgy a főváros hatóságának, mint a rendőrségnek kötelessége tiszta helyzetet teremteni. Nem vizsgáljuk most, hogy melyik félnek van igaza, mert ezt a kérdést amugy is csak egyetlen fő szempontból: a közönség szempontjából lehet nézni. Ezt kell tekintetbe venniük elsősorban az eljáró hatóságoknak is. Magáról a harcról s a café-restaurantok ügyéről egy elsőrangú szakembertől a következő érdekes és figyelemreméltó felvilágosítást kaptuk:

— A kereskedelmi minisztérium hónapokkal ezelőtt leiratot intézett a budapesti kereskedelmi és iparkamarához, hogy mondjon véleményt az étermi kávéház ügyében: vajjon a közönség érdekében levőnek tartja-e? A kamara plenáris ülése kimondta, hogy a kávéházi ipar szempontjából *méltányosnak tartja a café-restaurantot*, mert a konkurenciális viszonyok és a többi iparral szemben aránytalanul fokozódó házbérterhek a kávéosokat arra szorították, hogy hatalmas befektetéseket eszközöljenek üzletükbe és igen sokan a meleg ételekre már eddig is nagy költséggel rendezkedtek be; nem volna tehát méltányos őket ettől elűzni. Annál is inkább, mert a közönségnek ez határozott érdeke és már a korszerűségnek megfelelőleg is a szakmák ily irányu fejlődése meg nem gátolható. A kereskedelmi minisztérium azután leiratot intézett a székesfőváros tanácsához, melyben felhívta egy, a kor-szellemnek megfelelő szabályrendelet megalkotására.

Az új kávéházak közül sokan, valamint a renoválás alá került modernizált kávéházak már majd mindannyian mint café-restaurant rendezkedtek be.

A szállodai, vendéglői és kávéházi iparról szóló fővárosi szabályrendelet kimondja, hogy a kávéházban mely ételek és italok tarthatók és ezeket taxative felsorolja. Azt pedig pontról-pontra felsorolni, hogy egy kávéházban mi tartható, mi nem, teljesen lehetetlen, aminthogy ezt egy szakmánál sem és így a vendéglősöknél sem találjuk. És hozzá még ahelyett, hogy hozzátették volna az anyagok felsorolásánál a „s.tb.“, „eféle“ általánosító szócikát, ezt máig is érthetetlenül kifejejtették s ilyen módon az ősidők óta tartott halat (szardínia) sem volna szabad adni a kávéházakban. A hatóságok, látván ezt az anomáliát, eleinte tanácstalanok voltak, míg végre belátták, hogy a szabályrendelet *része a közönség sérelme nélkül végrehajthatatlan* és ezért liberális álláspontot kénytelenek elfoglalni, míg ezt az egész vonalon nem rendezik. Ilyen volt a helyzet éveken át, nemcsak a meleg, hanem a hideg ételek dolgában is.

A kávéosok a meleg vacsorákat már évek óta adják, úgy hogy a közönség azt már annyira megszokta, hogy nélküle meg sem tudna lenni.

A szabályrendelet egy másik pontja kimondja, hogy *két iparág egy helyiségben is gyakorolható*. Egy másik pont pedig azt, hogy ilyen esetekben a „Megszorított intézkedések“ a mértékadók. Tudni kell, hogy a kávéház egész éjjel nyitva maradhat, a vendéglő csak egy óráig. Főkapitányi engedéllyel tovább is. Már most a vendéglősök tartottak tőle, hogy a vendéglői engedélyhez pohársör-kimérést is szerezhet a café-restaurateur és elhatározták, hogy ezt a konkurenciát most már meg fogják törni. Addig jártak küldöttségileg a rendőrséghez, míg az, Budapest egyik leghíresebb kávéházának tulajdonosát a legmagasabb büntetéssel sújtotta, kötelezván őt, hogy éjjel is nagyforgalmu kávéházát már egy óraker zárja be. Ha vendéglő — ugymond — zárjon be egy óraker, mint a többi.

Hiába hivatkoztak a megbüntetett kávéosok arra, hogy egy óraker csak a vendéglőt érintő üzemet kell a szabályrendelet értelmében megszüntetni, az évtizedek óta éjjel is nyitva tartott kávéházra ez nem vonatkozhatik. Ezt a vonatkozást a rendőrség ridegen visszautasította.

A kávéosok közben folyamodást nyújtott be a rendőrséghez, hogy miután a rendőrség diszkrécionális jogánál fogva sok vendéglőnek egy órán tul is ad záróra-meghosszabbítási engedélyt, mint előkelő nivóju kávéháznak, adja meg neki is. A rendőrség ezt is visszautasította, mondván, hogy a vendéglő egyuttal kávéház is, nem adja meg a jogot. A vendéglősöknek tehát ez is sikerült. Az okoskodás alapján az éjjel mulattató hölgyekkel telített vendéglő kaphat engedélyt, de kávéház még a legszolidabb, a legelőkelőbb sem. Büntetés ez azért, hogy merészelt vendéglő is lenni? Így szorítják be rendszeresen a szolid közönséget is az ilyen helyekre, ha meleget is akar éjjel enni. A szeszfogyasztásra nem bázirózó kávéháznak tehát egy óraker be kellett csuknia, míg a szemközti nagybani szeszfogyasztó vendéglők a zárórameghosszabbítási engedély mellett nyitva tarhattak. Érdemes volna hatósági körsétát rendeztetni, hogy hivatalosan is konstatalható legyen, miként fest Budapest, ha egy óraker az összes kávéházak zárnak. Koromsötétben uszott a máskor maga körül fényt árasztó kávéház környéke az egy órai zárás után és Budapest egyik legnagyobb forgalmu tere elhagyatottnak, félelmetesnek látszott. Mindennek látszott ez, csak nem világvárosnak.

A kávéméréseknek tizenegy óraker kell zárniok. Ha helyes volna a rendőrség álláspontja, akkor az olyan szálloda, melyben véletlenül kávé-mérés is van, a „megszorított intézkedésből“ kifolyólag tizenegykor az egész épületet kiüríteni, a vendégeket kiutasítani tartoznék! Így fest a logika.

Teljességgel érthetetlen, hogy — ha a szabályrendelet kétes — ily esetben miért nem dönt a hatóság egyszer *véletlenül* a közönség javára?

Polgári vendéglő nincs sok Budapesten, csak korcsma. Ha polgári vendéglő elég és kielégítő

ket eltiltani?

A főváros a lapokban közölt esetleges, kompromisszumos hírekől kifolyólag a kamarát kérte véleményadásra, hogy miként tartaná ezt lehetőségesnek? A kamara nyilvános ülésben elhatározta, hogy közös ankétet fog egybehívni.

Nagyon félő, hogy ha a kávéosok kompromisszumba belemennek, a nagyközönség issza meg majd ennek a levél, mert csak hirtelen sült ételeket fog kapni a kávéházban és a magyaros és rántásos ételeket nem. Hát ez a közönség érdeke?

lett volna, a vendéglősök se hivatkozhatnának arra, hogy a kávéházak ártanak nekik.

Az egyedüli helyes szempont a közönség érdeke. Mi tehát ma a helyzet? A kávéosok értették ahoz, hogy iparukat közkedvelté tegyék és mindan eszközölt, módot és áldozatot meghoztak arra, hogy a vendég ott jól érezze magát, annyira, hogy e téren a kontinensen jóformán vezetnek.

A kávéház előnye, hogy ha a vendég a sültje mellé csak kávéat iszik, a pincér nem „nézi ki“, a vendéglőben pedig egy-két fogást kell vennie hozzá valami szezt is. Amellélt a rendes törzstársaságban maradhat a vendég, fényes világitás, nagy ujsághalmaz, jó ventiláció és nagy komfort közepe. Hát ettől akarják a vendéglősök a vendége-